

POSTANOWIENIE

Dnia 29 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z odwołania K. Ł.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Olsztynie
o wznowienie postępowania w sprawie świadczenia wyrównawczego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
wniosku odwołującego się o wyłączenie SSN Renaty Żywickiej od rozpoznania
sprawy,

**oddala wniosek o wyłączenie sędzi Sądu Najwyższego Renaty
Żywickiej od rozpoznania sprawy II USK 352/23.**

UZASADNIENIE

Sprawa ze skargi kasacyjnej K. Ł. od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 6 czerwca 2023 r., III AUa 890/22, została przydzielona do rozpoznania sędzi SN Renacie Żywickiej na etapie przedsądu.

Pełnomocnik skarżącego, we wnioski z 3 września 2024 r., wniósł o wyłączenie sędzi SN Renaty Żywickiej od rozpoznania sprawy na podstawie art. 49 § 1 k.p.c. w zw. z art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, wobec bezpośredniego zagrożenia standardu „sądu ustanowionego ustawą” w rozumieniu art. 6 ust. 1 „Konwencji Rzymskiej”, poprzez udział w orzekaniu „wskazanego sędziego, jako powołanego do pełnienia urzędu sędziego Sądu Najwyższego w postępowaniu z udziałem „Krajowej Rady Sądownictwa” działającej w składzie ukształtowanym przez ustawę z 8 grudnia 2017 roku o

zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw – Dz.U. z 2018 roku poz. 3 ze zm.), co w świetle orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (), w szczególności wyroku z 1 grudnia 2020 roku, wydanego w sprawie Gudmundur Andri Astradsson przeciw Islandii, sygn. 26374/18 stanowi naruszenie standardu „sądu ustanowionego ustawą” w rozumieniu art. 6 ust. 1 Konwencji Rzymskiej”, a to z kolei, w myśl rozumowania przedstawionego przez Sąd Najwyższy w tezie 1. uchwały połączonych Izb Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 roku (sygn. akt: BSA-I-4110-1/20) stanowi sprzeczność składu sądu z przepisami prawa w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c. oraz nieważność postępowania”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek nie jest zasadny, gdyż sędzia w sprawowaniu urzędu jest niezawisły i podlega tylko Konstytucji oraz ustawom (art. 178 ust. 1 ustawy zasadniczej).

Oznacza to, że wniosek o wyłączenie sędziego nie może być dowolny.

Uchwała Sądu Najwyższego nie ma rangi ustawy jako źródło prawa, dlatego nie zastępuje i nie uzupełnia przepisów procedury cywilnej dotyczących wyłączenia sędziego z art. 48 k.p.c. i art. 49 § 1 k.p.c.

Uchwała Sądu Najwyższego nie może być sprzeczna z ustawą. Sama w sobie nie jest też źródłem prawa powszechnego i dlatego nie zastępuje ustawy (art. 87 ust. 1, art. 176 ust. 2 Konstytucji RP).

Za właściwe należy przyjąć stanowisko, iż uchwała składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSAI-4110-1/20, nie wiąże formalnie sędziów Sądu Najwyższego, natomiast zawarte w niej myśli mogą być wykorzystywane w praktyce orzeczniczej w granicach normalnych sposobów wykładni prawa (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 listopada 2021 r., IV KO 86/21).

Ustrój i właściwość sądów oraz postępowanie przed sądami określają ustawy (art. 176 ust. 2 Konstytucji). Uchwała Sądu Najwyższego nie mogła

wyłączyć od orzekania określonej grupy sędziów, a tym bardziej indywidualnego sędziego.

Przyczyny wyłączenia sędziego są zawsze indywidualne i konkretne, a nie generalne. Chodzi wszak o wyłączenie sędziego w danej sprawie.

Podstawy wyłączenia sędziego od orzekania nie stanowi także powołany we wniosku przepis prawa międzynarodowego.

Kwestie sporne jakie wystąpiły w tym zakresie rozstrzygnęły orzeczenia polskiego Trybunału Konstytucyjnego, w tym wyroki: z dnia 20 kwietnia 2020 r., U 2/20, z dnia 2 czerwca 2020 r., P 13/19; z dnia 7 października 2021 r., K 3/21; z dnia 24 listopada 2021 r., K 6/21; z dnia 23 stycznia 2022 r., P 10/19; z dnia 10 marca 2022 r., K 7/21.

Bezprzedmiotowy jest zatem zarzut nieważności postępowania z art. 379 pkt 4 k.p.c., gdyż nie spełnia się ustawowa przesłanka wyłączenia sędziego z mocy ustawy, czyli z art. 48 k.p.c. a także z art. 49 ust. 1 k.p.c. Nie jest nią powołanie sędziego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa (zob. choćby wyroki Trybunału Konstytucyjnego z 2 czerwca 2020 r., P 13/19, z 23 stycznia 2022 r., P 10/19).

Ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym wprost stanowi, iż niedopuszczalne jest ustalanie lub ocena przez Sąd Najwyższy lub inny organ władzy zgodności z prawem powołania sędziego lub wynikającego z tego powołania uprawnienia do wykonywania zadań z zakresu wymiaru sprawiedliwości (art. 29 § 3).

Z tych względów wniosek nie został uwzględniony.

[SOP]

[ał]